

Forslag til folketingsbeslutning om sundhedsplejens og daginstitutionernes rolle i bekæmpelse af den negative sociale arv.
(Beslutningsforslag nr. B 26).

Den første sag på dagsordenen var:

**1) Første behandling af lovforslag nr. L 25:
Forslag til lov om kloning og genmodificering af dyr m.v.**

Af justitsministeren (Lene Espersen).
(Fremsat 7/10 2004).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Tina Nedergaard (V):

Efter opfordring fra Folketinget nedsatte regeringen for år tilbage et lovforberedende udvalg, som skulle bidrage til et grundlag for at fastsætte regler for forskning i dyrekloning og tilknyttede teknologier. Nærværende forslag tager udgangspunkt i dette grundlag.

I korthed præciserer lovforslaget, hvilke forudsætninger der skal være opfyldt for at få tilladelse til at ændre på naturens gang ved at ændre et dyrs anlæg enten ved at ændre på dets gener, eller ved at det skabes som en genetisk kopi af et andet dyr. Desuden fastsætter forslaget bestemmelser for, under hvilke vilkår dette dyr eller dets afkom kan bruges til videre forsøg.

Væsentligt i forslaget er det, at forsøg med genmodificering og kloning alene kan finde sted, såfremt forsøget opfylder et af fire formål: grundforskning, anvendt forskning rettet mod forbedret sundhed og miljø, fremstilling og avl af dyr, der producerer stoffer af væsentlig gavn for sundhed og miljø, eller relevant undervisning. Vurderingen af, om et forsøg lever op til disse kriterier, vil ligge i Dyreforsøgstilsynet, som kan afvise et forsøg, hvis det ikke viser sig at være af væsentlig gavn.

Forslaget fastslår således, at man altså ikke kan foretage sådanne forsøg for sjovs skyld, for at introducere en ny holdbar læbestift eller lignende. Forslaget lægger på ingen måde op til forskernes fagre nye verden, men sikrer en ordentlig og saglig vurdering af hvert enkelt tilfælde. Samtidig undgås risikoen for, at man med tiden

anser genmodificering eller kloning i forsøg som ren rutine, der kan gennemføres uden tilsynets vurdering og tilladelse.

Væsentligt er det også, at lovforslagets vedtagelse vil betyde, at dyr, der er blevet ændret på den ene eller den anden måde, udelukkende kan bruges til videre forsøg – uanset om disse måtte involvere de nye teknologier eller ej – efter konkret tilladelse, hvilket også synes at være en styrkelse. Også det at lade dyret føde levende afkom vil blive omfattet af kravet om forudgående tilladelse.

I Venstre mener vi, at forslaget medfører klare regler for anvendelse af de nye teknologier, og vi mener også, at forslaget tager de fornødne hensyn til de etiske spørgsmål, som anvendelsen af disse teknologier rejser. Det er klart, at drøftelser af anvendelsen af disse teknologier kalder på så vel rationelle overvejelser som følelser. Situationen er imidlertid, at genmodificering og kloning er opfundet. Man kan ikke stoppe vidensprocessen, men vi kan styre den, når der er klare regler, og når der kræves individuelle tilladelser, som kun kan gives, såfremt hovedformålene er opfyldt, og at forsøgene vil være af væsentlig gavn.

Sluttelig vil jeg gerne knytte et par principielle kommentarer til forslaget. Man kan anføre, at man ikke kan ændre på det, som – afhængigt af den enkeltes livssyn – Gud eller naturen har skabt. Uanset dette forslag vil disse forsøg dog ske globalt og sker allerede i vidt omfang. Uanset opfattelse er det mest betryggende, at dette sker under ordnede rammer, sådan som forslaget lægger op til.

Kl. 10.05

Jeg bemærkede, at ministeren i sin fremsættelse lægger op til en saglig og god debat om lovforslaget under hensyn til vores forskellige etiske udgangspunkter. Det vil vi i Venstre gerne bidrage til. Venstre støtter forslaget.

Frode Sørensen (S):

Debatten og skepsissen omkring kloning slutter formentlig ikke, fordi Folketinget eventuelt vedtager danske regler for de vilkår, der skal gælde for kloning af dyr.

Siden det for små 10 år siden blev en realitet at kunne skabe genetisk identiske kopiindivider ud fra eksisterende dyrs arvemateriale, har diskussionen bevæget sig mellem to poler: Enten var alle typer kloning af dyr uacceptable og skulle forbydes, eller også skulle lovgiverne fastsætte et etisk forsvarligt regelsæt for kloning og genmodificering af dyr.

Det er jo det sidste, ministeren har gjort i det lovforslag, som vi nu behandler. Det er formentlig også i overensstemmelse med den holdning, de fleste deler her i Folketinget og formentlig også i befolkningen. Ministeren har holdt sig til de anbefalinger, som fremkom fra det ekspertudvalg, som for et år siden fremlagde en stor redegørelse for emnet dyrekloning.

For Socialdemokraterne er det centralt, at kloning af dyr i givet fald kun kommer på tale i forskning med henblik på at bekæmpe eller forebygge sygdomme eller med miljøformål. Alle tanker om f.eks. at klonе forsøgsdyr, som kan bruges til at teste produkter og tilsvarende, vender vi os imod.

Hensynet til dyrene må også spille ind. Der må opstilles bindende retningslinjer for tilsynet med behandling af de dyr, der lægger celler og krop til kloningen.

Ministeren foreslår, at Dyreforsøgstilsynet i fremtiden skal tillade forsøg med dyrekloning, under forudsætning af at forsøgenes formål enten er grundforskning eller anvendt forskning med det formål at forbedre sundhed og miljø. Tillige kan tilsynet give tilladelse til avling af klonede eller gensplejsede dyr, som fremstiller stoffer, som kan være til gavn for sundhed og miljø. Og endelig skal det som led i forskning og uddannelse på højeste niveau være muligt at klonе eller gensplejse dyr.

Dog rummer forslaget ikke bestemmelse om at regulere importen af klonede og gensplejsede dyr. For de klonede dyrs vedkommende mener hverken ekspertudvalget eller ministeren, at vi har brug for regler for import af klonede dyr lige nu.

Pointen med kloning af dyr er måske, at de oftest frembringes på nationalt plan, og på nuværende tidspunkt er der trods den megen debat næppe mange klondyr, der krydser grænserne i større stil, og desuden er der i sig selv ikke mange eksemplarer, der på grund af de store omkostninger er interessante i forbindelse med at krydse grænserne. Men det vil nok være klogt af ministeren at forberede sig på, at vi på et tidspunkt må indføre regler også på dette felt.

Det centrale i ministerens forslag er begrebet forsøg med væsentligt formål. Socialdemokraterne mener, at Danmark også på dette område skal søge at opnå den højest mulige viden og praksis på et internationalt niveau, og selv om vi umiddelbart er positive over for forslaget, er og bliver kloninger noget, der vil dele vandene, hvilket jo også fremgår af de mange høringssvar.

Jeg skal ikke her under førstebehandlingen specifikt komme ind på de enkelte høringssvar, blot varsle, at svarene fra f.eks. Center for Etik og Ret, Det Dyreetiske Råd, Landsforeningen for Forsøgsdyrenes Værn og Dansk Sygeplejeråd giver anledning til drøftelser under udvalgets behandling og anledning til spørgsmål til ministeren.

I Socialdemokratiet holder vi os fortsat til den vurdering, som Det Dyreetiske Råd fremkom med i februar 2001: Hvis der er en reel forskningsmæssig eller dyreetisk gevinst ved at anvende kloning, kan Det Dyreetiske Råd acceptere kloning af forsøgsdyr. Kloningen skal i så fald vurderes på samme vilkår som andre procedurer, der anvendes på forsøgsdyr.

Vi ser frem til et grundigt udvalgsarbejde med klare svar på de spørgsmål, som ikke mindst høringssvarene giver anledning til.

Lad mig så til sidst understrege, at dyrekloning intet har med menneskekloning at gøre, og debatten om dyrekloning bør kunne bruges i arbejdet for et verdensomspændende forbud mod menneskekloning.

Kl. 10.10

Jørn Dohrmann (DF):

Da vores ordfører ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne fortælle, hvad Dansk Folkeparti mener om kloning i forbindelse med L 25.

Jeg vil godt starte med at sige, at Dansk Folkeparti fra starten har sagt, at vi ikke er vilde med, at man skal klonе dyr eller mennesker. Og vi har jo også før haft en debat om kloning her i Folketinget.

Men jeg vil også godt begrunde, hvad vi mener er galt her, når vi åbner op for bl.a. L 25. Det er, at vi har set, at det er en glidebane. Nu ser vi så, at den her glidebane fortsætter, netop som der er lagt op til i L 25. Et af de punkter, som vi har nævnt før, er, at vi er modstandere af, at man fremstiller og avler dyr, selv om det kun er til undervisning. Det er som sagt den berømte glidebane, og derfor ønsker Dansk Folkeparti ikke at være med.

Vi mener, at med de muligheder, man har for kloning i dag, hvor vi allerede har givet store indrømmelser på det her område, har man tilstrækkeligt med muligheder.

Vi mener selvfølgelig også, at menneskeliv og dyreliv har krav på beskyttelse og dermed også beskyttelse over for kloning. Vi mener, at det her er normale levende væsener, og dem skal man

ikke bare klone, de har selvfølgelig krav på den her beskyttelse.

Jeg er selvfølgelig ikke i tvivl om, at der er nogle, der arbejder på at få det her forbud fjernet, men der mener vi i Dansk Folkeparti, at det her lovforslag går for vidt. Når vi er inde og se på kloning, mener vi, at det er en unaturlig ting, man vil foretage her, og det betyder jo, at man rent faktisk vil kopiere det enkelte individ, og måske bliver det næste, at man vil kopiere et menneske. Altså hvor vil man egentlig sætte grænsen?

Vi er klar over, at når vi er inde på det her område, er der også en masse EU-stof, der trænger sig på. Hvordan vil man dæmme op for, at man ikke får klonede dyr ind fra andre EU-lande?

Vi har jo også den her, man kan sige, naturlige ting ved kloning, bl.a. det, vi kender fra kartoffellægning, hvor man får en helt ny kartoffelplante fyldt med kartofler magen til den, man har gravet ned i jorden. Men det er en naturlig ting, og det er selvfølgelig noget, naturen har sagt god for. Derfor kan man sige, at det, man nu ønsker at lave, en menneskeskabt kloning, efter vores opfattelse er for langt ude i forhold til, hvad man kan tillade.

Vi mener helt klart, at når vi begynder at fremstille dyr og avle dyr, er vi gået over grænsen for, hvad vi kan forsvare. Og når nogen påstår, at med de direktiver, der er i dag, så sikres det, at man foretager den nødvendige risikovurdering i forhold til natur, miljø og sikkerhed og de andre ting, må man bare sige: Der er ikke noget, der er hundrede procent sikkert.

Vi har jo et levende eksempel her fra Danmark, hvor Danisco udleder genmodificerede bakterier til omverdenen. Det er altså sket her i Danmark, selv om man siger, at de ting skulle være sikre. Derfor kan man sige: Vi skal ikke være med til at manipulere med naturen, og derfor mener vi i Dansk Folkeparti, at vi ikke kan støtte den her sag.

Men vi ser selvfølgelig frem til udvalgsbehandlingen og til de mange spørgsmål, der helt givet dukker op i forbindelse med L 25. Men Dansk Folkeparti kan ikke støtte forslaget.

Formanden:

Det gav anledning til kommentarer, så ordføreren bedes blive her. Fru Tina Nedergaard for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

I Venstre respekterer vi naturligvis Dansk Folkepartis stillingtagen til disse spørgsmål og også den bekymring, som de er udtryk for. Men det nærværende forslag, som vi behandler i dag, lægger jo sådan set op til at sikre nogle klare regler for, hvornår der kan finde forsøg sted, under hvilke forsætninger m.v.

Derfor vil jeg gerne spørge hr. Jørn Dohrmann, om ikke han finder, at det er betryggende, at forsøg af denne karakter sker under nogle ordnede regler, og også at de sker i det danske samfund, hvor vi faktisk er internationalt kendt for egentlig at have godt styr på tingene, og at vi dermed også vil kunne indgå i de internationale netværk, der er inden for forsøg og udvikling af de nye teknologier, og dermed være med til at sikre ikke alene en åbenhed omkring forsøgene, men også en ordentlighed omkring dem.

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Vi har ikke noget imod, at man har et forskningsmiljø i Danmark, og det støtter vi op om. Men der kommer gang på gang nye ting til, hvor man ligesom får en pistol for panden, som vi havde sidste gang, vi diskuterede et forslag her i Folketinget om de kalve, som var klonede, og der vil man ligesom sætte nyt grænser. Man ønsker at rykke den mulighed, man allerede i dag har for forskning på det her område.

Kl. 10.15

Der er det, vi siger, at man går for vidt, når man ønsker at fremstille og avle dyr på den her måde med kopiering, kan man kalde det. Hvor vil man sætte grænsen? Når det så kommer til at bekæmpe menneskesygdomme næste gang, så tillader Folketinget måske, at der også klones mennesker, selv om man vil påstå, at det vil man ikke på nuværende tidspunkt. Derfor siger vi, at vi er nødt til ligesom at sætte en grænse. Og der er vores grænse nået her. Vi ønsker ikke at gå videre.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Jeg kan sige, at vi i Venstre er fuldstændig enige i, at man på ingen måder skal klonе mennesker – ikke engang Venstrefolk! Så vi er helt enige i, at det her ikke skal være en glidebane.

Men når nu hr. Jørn Dohrmann selv nævner eksemplet med de kalve, der var meget diskussion om tidligere, så var et af problemerne om-

kring det forsøg jo netop, at principielt kunne man lade kalvene blive født og leve videre, principielt kunne man lade være. Man kunne sådan set selv beslutte det. Det forslag her lægger jo netop op til at sige, at her går grænsen; Dyreforsøgstilsynet skal ind og vurdere, om det er af væsentlig gavn at benytte et sådant afkom.

Mener hr. Jørn Dohrmann ikke, at det er vigtigt, at vi får de her regler, når det, hr. Jørn Dohrmann i virkeligheden er bekymret for, allerede foregår og foregår i Danmark?

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Når vi har det klare ønske, at vi ikke kloner hverken dyr eller mennesker, så er det klart, at så behøver man heller ikke at sætte regler op for, hvor man ønsker at sætte grænsen for, om man skal fremstille og avle dyr, for der er man gået langt videre, end Dansk Folkeparti ønsker. Derfor afviser vi forslaget. Derfor afviser vi, at vi skal tillade at klonе dyr og mennesker.

Jeg kan så forstå, at Venstres ordfører har meget sympati for, man i hvert fald ikke kloner alle Venstrefolk!

Formanden:

Tak til hr. Jørn Dohrmann. Og så er det hr. Helge Adam Møller.

Helge Adam Møller (KF):

Alle nye opfindelser kan jo bruges og misbruges, og der er nogle mennesker og måske indimellem også nogle partier, der, hver gang man kommer til noget nyt, kun ser på de negative konsekvenser og så siger: Uh nej, hvad kan det her ikke ende med, så lad os stoppe her.

Det synes jeg ikke er særlig klogt. Tænk på elektriciteten, da den blev taget i brug for lidt over hundrede år siden, og dampmaskinen og bilen.

Alle de tre ting – elektricitet, dampmaskiner og automobiler – har jo en række negative konsekvenser. Bare tænk på bilerne, de slår omkring 150.000 mennesker ihjel over hele jorden hvert år, 432 her i Danmark. Så umiddelbart burde vi jo sige, at vi slet ikke vil have biler – bare de aldrig havde opfundet dem. Men vi må også indrømme, at eksempelvis autobilen har langt flere positive sider, end det har negative. Vi vil jo nødig undvære det i dag.

Derfor synes jeg, at man, hver gang man behandler sådan et spørgsmål, som her kloning og genmodificering, må se på, hvad der er af forde-

le, og hvad der er af ulemper; altså hvad det kan bruges til, og hvad det kan misbruges til. Og dét, det kan misbruges til, er selvfølgelig det, vi her i Folketinget og andre steder skal søge af al magt at sætte grænser for og forhindre.

Men hvad er i det hele taget kloning og genmodificering? Jeg tror såmænd, der er masser både i Folketinget og i befolkningen, der ikke er helt klar over det. Jeg vidste det da i hvert fald ikke, før jeg i 1997 første gang hørte om fåret Dolly, som var opstået som en kopi af et andet får. Så begyndte jeg at finde lidt ud af, hvad det drejede sig om.

Kloning af dyr betyder jo i virkeligheden, at man fremstiller et andet dyr, som er fuldstændig identisk med det, man havde. Det vil sige, for sådan at snakke om mennesker, at så kunne man sige, at det er en slags enægget tvilling, man laver. Og det var jo altså det, der første gang skete med fåret Dolly i 1997. Man kan klonе på forskellige måder, men det er meget teknisk, og jeg er ikke engang sikker på, at jeg selv hundrede procent har forstået teknikken i det.

Hvad betyder så genmodificering? Det betyder, at et dyr kunstigt får ændret sine arveanlæg. Det får altså nogle andre gener.

Kl. 10.20

Gener taler vi jo indimellem om i forbindelse med vores børn. Vi kan sige, at vores datter har arvet moderens intelligens og faderens stædighed. Jeg tør i hvert fald ikke sige det modsatte, så får jeg ballade med nogle kvinder. Og det er vi lidt stolte af, i hvert fald når det er gode gener, barnet har fået.

Det er altså her, man på dyr kan ændre arveanlæggene eller generne. Man kan ændre det på to måder: Man kan gøre det, således at det dyr, man ændrer arveanlæggene på, er det eneste dyr, man påvirker, og ikke de eventuelle unger, dyret får senere, eller man kan med den teknik, der findes i dag, ændre arveanlæggene, således at de unger, som dyret eventuelt får senere, også får de nye kunstige arveanlæg.

Både kloning og genmodificering, som jeg prøvede her at forklare, godt nok lidt populært, kan jo bruges og misbruges. Det er altså ligesom med elektriciteten og autobilen. Jeg mener, det er vores opgave her i Folketinget at sikre os, at misbrug undgås, og at denne teknik, som vi nu har fået mulighed for at bruge, kun bruges, hvor det er til gavn for menneskeheden.

For at undgå misbrug fastsætter denne lov nu helt klart, i hvilke tilfælde – og kun de tilfælde – der må anvendes kloning og genmodificering,

og det skal i hvert enkelt tilfælde afgøres af Dyreforsøgstilsynet.

Hvad er det så for områder? Det er, når det drejer sig om forskning, som er rettet mod at forbedre sundhed og miljø for os mennesker både i Danmark, i Kina og andre steder. Der må vi anvende det, hvis det er formålet. Vi må også anvende det i forbindelse med fremstilling eller avl af dyr, når disse dyr producerer stoffer, som er til væsentlig gavn for sundhed og miljø, altså eksempelvis til at opfinde nye vacciner, så man kan bekæmpe hiv og aids eller malaria eller tilsvarende. Og endelig når det drejer sig om forskellige former for undervisning af personer, som i fremtiden skal beskæftige sig med kloning og genmodificering. Og der synes jeg sådan set, det er smart, at de mennesker, som eventuelt i fremtiden skal gøre nogle af de ting, som loven giver mulighed for, kan man undervise.

Så alt i alt synes jeg, det er et godt lovforslag, der regulerer det, således at vi kun anvender denne nye teknik, hvor den ikke kan misbruges, men er til gavn for menneskeheden.

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Jeg vil godt spørge hr. Helge Adam Møller: Mener hr. Helge Adam Møller ikke i forbindelse med kloning, som hr. Helge Adam Møller også var inde på, hvor det jo er en kopi af det oprindelige produkt, at når man først har brudt koden og kan kopiere helt nøjagtigt det samme, så er det meget nemt at indsætte nye gener, altså så man kan manipulere med den perfekte kloning bagefter, så man får det perfekte dyr eller det perfekte menneske? Er det ikke den logiske rækkefølge, der vil være en følge af at åbne op for den her perfekte kloning på det her område?

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Nej, det mener jeg bestemt ikke.

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Jamen så vil jeg godt have hr. Hr. Helge Adam Møller til at forklare, hvorfor han ikke mener, det er en måde at kunne gøre det på.

Vi har jo i den her verden nogle diktatorer, som måske har den tankegang gerne at ville se sig selv i flere skikkelser. Det har vi jo da i hvert fald hørt om i fortiden, at der var nogle, der ligesom prøvede at få nogle dobbeltgængere. Og jeg mener godt, det kan antydes her, at der giver

man dem den perfekte mulighed for at kunne købe sig til den viden, hvis man har produktet til at ligge på hylden.

Ser man overhovedet ingen farer i det, ser man kun blindt på, at her har man et sæt love, som så kun gælder i Danmark, og så er den helige grav vel forvaret?

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg siger ikke, at den hellige grav er vel forvaret, men vi prøver at få den hellige grav vel forvaret her i Danmark. Vi er det danske Folketing, og vi skal vedtage love, der gælder i Danmark. Så kan vi prøve at påvirke andre lande.

Denne teknik findes jo. Det så vi i 1997, hvor der pludselig stod et nyt dyr, et nyt får, som var en kloning af et andet får på baggrund af en helt ny teknik. Vi kan ikke skrue tiden tilbage. Det er i og for sig ligesom med atombomberne. Den første atombombe blev smidt i Japan i august 1945. Og der kan vi jo ikke forhindre, at den viden findes.

Men det, vi kan gøre, er at sikre os, at viden ikke bliver misbrugt. Vi kan sikre os her i Danmark, hvor vi nu laver nogle regler, således at vi kun kan bruge denne nye teknik, som findes her og i hele verden, så den er til gavn for menneskeheden. Og vi kan fastsætte strafferammerne for dem, der alligevel vil prøve på at misbruge den. Man kan ikke bare tro, at hvis vi ikke vedtager noget, så forsvinder teknikken og den viden. Det gør den jo ikke.

Derfor mener jeg, at det her er bedst, at vi prøver på at forhindre misbrug, laver stramme straffebestemmelser, og så sikrer vi os, at der, hvor det kan være til gavn for hr. Dohrmann og mig og for kinesere og japanere og alle andre, kan det bruges. Det synes jeg er fornuftigt og godt.

Kl. 10.25

Formanden:

Tak til hr. Helge Adam Møller. Så er det hr. Kristen Touborg som ordfører.

Kristen Touborg (SF):

Som det er fremgået af tidligere ordføreres ordførertaler, handler lovforslaget om grundforskning, om anvendt forskning for at forbedre sundhed og miljø, om fremstilling og avl af dyr, der producerer stoffer af væsentlig gavn for sundhed og miljø, samt til visse undervisnings- og uddannelsesformål.

Lovforslaget giver ikke mulighed for at klonе og gensplejse dyr, der direkte indgår i fødevarer og anden landbrugsproduktion.

I SF frygter vi, at lovforslaget åbner en ladeport for kloning og gensplejsning af dyr til alt andet end direkte landbrugsproduktion.

Umiddelbart ser det ud, som om næsten alt uden problemer kan klemmes ind under det meget brede formål. Og når man ved, at kun omkring halvdelen af de somatisk klonede muse-embryoner overlever mere end de første 5 uger, og at det kun er omkring 8 procent, der fødes, så viser det med al ønskelig tydelighed, at genetiske fejl og lidelser er meget omfattende.

SF frygter, at lovforslaget vil åbne en ladeport for, at næsten alle, der har mulighed for det, kan give sig til at lave såkaldt sjove dyr. Vi mener kun, det er forsvarligt at overveje kloning og genmodificering, hvis der er et rimeligt forhold mellem f.eks. de menneskelige lidelser, der måske kan afhjælpes, og så de omfattende lidelser, man udsætter dyrene for.

Det kan derfor kun handle om specifikke velbeskrevne sygdomme, hvor der ikke er udsigt til gode alternative behandlingsformer. Og dette skal grundigt undersøges, inden kloningen og genmodificeringen tillades.

SF kan derfor ikke støtte det foreliggende forslag i den form, som det foreligger her.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Det blev nævnt, at forslaget åbnede en ladeport for alt muligt, f.eks. sjove dyr. Så vil jeg gerne spørge hr. Kristen Touborg, om han ikke vil forklare, hvordan præciseringerne i forslaget – at der skal være nogle meget præcise hovedformål, der skal opfyldes, for at man skal kunne gennemføre de her forsøg, og at forsøg skal være af væsentlig gavn for sundhed eller miljø, samt at der skal kræves en individuel tilladelse til ikke alene det at røre ved dyrets genetik, men også det at lade det få et afkom eller bruge det til ethvert andet forsøg – kan åbne en ladeport i forhold til den situation, vi har i dag, hvor det ikke kræver en tilladelse, og hvor det på sigt kan risikere at blive betragtet som ren rutine og dermed måske en ladeport.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Den individuelle tilladelse skal jo gives på baggrund af det lovgrundlag, der kommer til at ligge. Vi er ikke imod, at man laver en præcisering

af, hvordan der i enkelttilfælde ville kunne gives lov. Men det, vi synes er en ladeport i den her sag, er den måde, lovforslaget er fremsat på, at i meget stort omfang er der ting, der kan komme ind under de intentioner, der ligger i lovforslaget her. Det er det, vi er uenige i.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Jeg vil gerne spørge, om ikke også SF finder, at det er betryggende, at Danmark, sådan som vi kender vores land, er en aktiv aktør i et internationalt netværk og i den globale forskning på de her felter. Finder SF det ikke betryggende, at vi med de her regler også vil kunne være et – jeg tør næsten ikke bruge udtrykket – foregangsland med hensyn til at sige, at vi kan udnytte de nye teknologier under betryggende former?

Kl. 10.30

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Hvis det var tilfældet, således som Venstres ordfører udtrykker det, at det var betryggende, så ville SF jo også stemme for det. Men vi synes ikke, at lovforslaget, som det ligger her, er betryggende på nogen vis. Vi synes, det åbner en ladeport, og derfor går vi ind i denne her lovbehandling ud fra en kritisk vinkel, men vi vil naturligvis gå ind og høre, hvad der er af argumentationer for og imod.

Formanden:

Tak til hr. Kristen Touborg. Så er det fru Elisabeth Arnold som ordfører.

Elisabeth Arnold (RV):

Lovforslaget medfører, at kloning og genmodificering af hvirveldyr, anvendelse af klonede og genmodificerede hvirveldyr til dyreforsøg samt avl af klonede og genmodificerede forsøgsdyr fremover kun kan tillades, hvis der er tale om et af følgende formål, nemlig enten grundforskning eller anvendt forskning rettet mod forbedring af sundhed eller miljø eller fremstilling af avl af dyr, der producerer stoffer til gavn for sundhed eller miljø, eller hvis der er tale om undervisning og uddannelse i forbindelse med personale, der skal arbejde med teknikkerne.

Det er vigtigt at lægge mærke til her, at Dyreforsøgstilsynet får en central stilling, idet hverken selve indgrebet, forsøg med dyrene eller avl af dyrene kan foretages uden tilladelse.

Jeg kan godt forstå, der er nogle, der er bekymrede for selve teknikken, men den findes altså, og vi har spist af kundskabens træ. Vi ved, at denne teknik findes, den praktiseres mange steder i verden. Det, vi kan gøre her i Danmark, er enten at lukke øjnene for, at det eksisterer, og lade være med at lave nogen regler eller lave nogle regler, vi synes vi kan overskue og synes vi kan arbejde med.

Fra Det Radikale Venstres side må vi sige, at vi synes, at det her er et behersket, velkontrolleret og begrundet forslag, som beskriver, hvordan man kan kontrollere fremtidig forskning og avl med genmodificerede og klonede dyr.

Det er ikke sådan, at forslaget er uden problemer. Jeg kan godt se, at det er en meget bred definition, der er lavet på begrebet grundforskning og også på det der med anvendt forskning rettet mod forbedring af sundhed eller miljø. Det kunne godt opfattes som en ladeport, men man kunne måske også i udvalget arbejde på at få præciseret og få indsnævret begrundelsen eller anvendelsesområdet lidt mere, så vi kan få sat nogle grænser for, hvad det er for typer af indgreb, der kan foretages, og hvilke typer anvendelser der skal være begrundet.

Fremstilling af avlede dyr, der producerer stoffer til gavn for sundhed eller miljø, er jo beskrevet bl.a. i bemærkningerne til lovforslaget. Jeg har også selv tidligere hørt om, at man f.eks. havde fået fremstillet et får, som i mælken udskilte et meget vigtigt hormon, som kunne anvendes til behandling af patienter med en alvorlig hormondeft, hvor man derved nedsatte prisen for behandling af de pågældende patienter ganske, ganske væsentligt, og man gjorde produktionen af stoffet fantastisk lidt indgribende.

Det bestod bare i, at man havde nogle får, som man malkede. Det var ikke forbundet med nogen som helst lidelse eller nogen som helst indgreb mod de pågældende dyr, man skulle blot malke fårene og udvinde produktet af mælken. Hvis det ikke er et teknologisk fremskridt, så ved jeg sandelig da ikke. Og der kan da ikke være nogen etiske betæneligheder ved at arbejde på den slags produktionsfremstillinger, på den slags lettelse både økonomisk og produktionsmæssigt for at komme patienter til gavn.

Så vi har ingen betæneligheder ved at prøve at arbejde videre med den slags produktioner. Det kan være til gavn for patienter, det kan være til gavn for folk i ulandene, som har sygdomme, som vanskeligt kan bekæmpes med de prisni-

veauer, som vi ellers beskæftiger os med i denne her del af verden.

Det, at Dyreforsøgstilsynet får en central stilling, mener vi er meget, meget vigtigt. Det er faktisk uomgængelig nødvendigt, at Dyreforsøgstilsynet har denne her nøglefunktion i at godkende og følge disse produktioner og disse forsøg.

Problemet, synes jeg under alle omstændigheder, er, at selv om vi laver gode, beherskede og velkontrollerede, begrundede lovforslag her, så løfter bemærkningerne til forslaget en flig af den debat, der bryder løs, når genmanipulerede produktionsdyr bliver importeret til Danmark, eller når genmanipulerede kæledyr viser sig i de danske butikker. For der er jo andre lande, som ikke har nær så mange berøringsangste fornemmelser for, hvad der skal til for at lave genmanipulation, som har mindre regulering, end vi nogen sinde kan få, og som er i fuld gang med at lave mærkværdige ting.

Jeg har hørt om, at der er genmanipulerede japanske karper rundtomkring i danske akvarier, der sælges hos akvariehandlere. Og det kan ikke konstateres, man kan ikke måle, om der er sket genmanipulation. Det kan altså ikke bare lige testes ved en slip eller sådan noget, om det er sket.

Derfor er vi helt sikre på, at denne her diskussion ikke stopper, og vi vil til gengæld også love alle, at vi vil deltage i diskussionen fremover. Der er stort behov for international regulering på det her område. Jeg synes, Danmark tager et ordentligt og anstændigt og velkontrolleret skridt med det her lovforslag, og Det Radikale Venstre støtter det.

Formanden:

Tak til fru Elisabeth Arnold. Så er det fru Line Barfod.

Kl. 10.35

Line Barfod (EL):

Da vores ordfører på området, hr. Keld Albrechtsen, ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne fremføre følgende:

Det er næppe nogen overraskelse for nogen, at Enhedslisten er imod kloning, er imod brug af genmodificering også i forhold til dyr. Som det allerede også er fremgået af debatten, er man her inde på en glidebane, og vi mener, at det er farligt at begive sig længere ud på glidebanen, hvor det kan være svært at overskue, hvad konsekvenserne egentlig vil være på længere sigt.

Så er der mange, der i debatten bruger argumentet om, at det foregår i andre lande, og at vi er nødt til at være med. Særlig har forskere jævnligt fremført, at de er nødt til at være med og have muligheden for at deltage i den internationale forskning.

Det argument vil vi ikke acceptere. Vi mener, at vi hellere skulle se på de muligheder, vi i Danmark har, hvis vi går en anden vej. På samme måde som det i Danmark skabte helt nye muligheder, da vi afviste atomkraften. På trods af alle dem, der dengang mente, at det ville stille Danmark meget ringe, så åbnede det faktisk muligheder for, at vi gav os til at finde helt nye veje, forske i vindmøller og andet, som medførte eksporteventyr for Danmark.

På samme måde, hvis vi prioriterede forskning ad andre veje, kunne det også føre til, at Danmark blev førende på nogle andre områder, så vi kunne skabe nye arbejdspladser, være med til at dreje udviklingen i verden en helt anden vej end den, man er inde på her. Vi mener faktisk, at mange af de resultater, man ønsker at opnå, kunne man opnå på anden vis ved at forske i andre muligheder, gå andre veje. Men forskningen indsnævres, så længe alle kun er optaget af at se på mulighederne for genmodificering og kloning.

Så er der andre, der har været inde på argumenter om, at man er nødt til at følge med ny teknologi, og hvis man, hver gang der kom en ny teknologi, bare afviste det, fordi det kan have negative konsekvenser, så var vi aldrig kommet videre.

Men nu er der stor forskel på, hvad det er for typer teknologi, vi taler om. Dels er der hele den etiske debat om, hvad det egentlig er, vi går ind og ændrer på – hvad betyder det for vores opfattelse af dyr og mennesker og hele samfundet? – dels er der spørgsmålet om, hvor meget der videregives til kommende generationer, og hvor galt det kan gå.

Vi ser på planteområdet problemet med spredning af planter osv. Der er altså den forskel til biler, at bilerne kan man jo beslutte at man ikke vil have, man kan sætte voldsomt ind på kollektiv trafik og andet, men hvis først man har spredt genmodificerede organismer, så er det altså svært at stoppe den udvikling. Derfor er der grund til at være forsigtig.

Dertil kommer så, at vi i dag har andre muligheder for at udvikle nye teknikker, der kan hjæl-

pe også i forhold til fødevarerproduktion, medicinproduktion osv., hvis man ønsker at satse ad andre veje, og det mener vi altså at man skal gøre i stedet. Vi har ressourcerne i Danmark, vi kunne gå foran, hvis vi ville. Så vi afviser at gå denne her vej, og vi vil ikke støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Fru Elisabeth Arnold gennemgik meget flot, synes jeg, nogle af effekterne, de positive effekter, ved netop at bruge de her nye teknologier, og hun nævnte bl.a. sygdomsbekæmpelse også i de fattigere dele af verden. Selv om Enhedslistens repræsentant her gør rede for, at man kunne opfinde andre teknologier, der måske kunne redde verden, så vil jeg bare sige, at de jo i hvert fald ikke er opfundet. Forskerverdenen tror jo ikke så meget på at gå i den retning som at benytte genmodificering og kloning. Forskerverdenen har sluttet op om anvendelsen af de nye teknologier, som vi behandler her i lovforslaget.

Mener Enhedslisten ikke, at vi bør benytte de nye teknologier, som er os til rådighed, under gode, ordnede forhold, som dette forslag lægger op til, for bl.a. at hjælpe de fattigste dele af verden?

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Der findes jo andre muligheder for at forske i sygdomsbekæmpelse og udvikle det. Vi kunne opprioritere den offentlige forskning i Danmark ganske væsentligt. Serumintitutet har opnået meget flotte resultater. Vi kunne styrke dem yderligere, f.eks. i at kunne bekæmpe malaria og andre sygdomme, hvis det var det, vi ønskede.

Vi kunne investere meget mere i forskning på medicinalområdet i stedet for som i dag, hvor vi overlader det til en privat industri, der bruger mange flere ressourcer på markedsføring, end de gør på forskning. Så mulighederne er der, hvis vi ville.

Forskerne sagde også, dengang vi forbød atomkraft, at hvis vi gjorde det, så var der slet ikke andre muligheder, men det viste sig jo, at der var masser af muligheder. På samme måde er vi også her bange for, at man er på vej ud i en blindgyde og ikke afsøger alle de andre muligheder, der ville være, som faktisk også kunne hjælpe både Danmark og den tredje verdens lande.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Teknologierne findes, de er jo fundet, de bruges i dag også globalt. Så jeg har kun et enkelt spørgsmål, og det går på: Er det ikke betryggende, at det også forekommer i Danmark? Er det ikke betryggende, at vi indgår i de her internationale netværk? Er det ikke betryggende, at vores bestemmelser måske kan give anledning til »kopi eller kloning« af disse bestemmelser også andre steder i verden, at vi er med i denne udvikling?

Kl. 10.40

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg synes, det er betryggende, at Danmark deltager i internationalt arbejde og prøver at begrænse mulighederne for genmodificering og kloning, men jeg kan ikke se, at vi skal indføre det i Danmark, fordi man har det andre steder i verden. Så skal vi jo også tilsvarende indføre atomkraft for at kunne være med til at begrænse brugen af atomkraft i andre dele af verden. Det synes jeg er en mærkværdig måde at argumentere på.

Jeg synes hellere, vi skulle gå forrest ved at finde andre veje. Det kunne netop bringe debatten videre internationalt, hvis vi kunne pege på alle de andre forskningsveje, vi gik i Danmark.

Formanden:

Tak til fru Line Barfod. Så er det hr. Jann Sjørnsen som ordfører.

Jann Sjørnsen (KD):

Jeg kan meddele, at Kristendemokraterne ikke kan støtte det foreliggende forslag. Det skyldes især elementerne vedrørende dyrekloning, for hvis man opgiver den kønnede forplantning og accepterer, at dyr skal have lov til at blive til ved kloning, ja, så har man efter vores opfattelse opgivet et fundamentalt vilkår for skabningen.

Det skal man kun gøre, hvis man har endog særdeles gode grunde til det, og det finder vi ikke at man har med det fremsatte lovforslag, uanset at vi da selvfølgelig på det overordnede plan ikke kan være imod at fremme et bedre miljø eller fremme sundhed for befolkningen. Men vi mener, at det kan man nu altså også klare ved andre måder end netop det at åbne op for brug af specielt dyrekloning og også genmodificering af dyr i det omfang, som lovforslaget lægger op til.

Der har allerede været nogen debat om, hvorvidt lovforslaget lægger op til en egentlig ladeport for både kloning og genmodificering. Det er måske lige vel stærkt sagt, for der er dog trods alt også et Dyreforsøgstilsyn, som skal ind over de tilladelser, der skal gives. Men vi har da i hvert fald hæftet os ved, at nogle af de høringspartier, som har været kritiske over for lovforslaget, netop påpeger i deres høringssvar, at man ikke får sat de grænser, som kan være ønskelige, og slet ikke de principper, som burde være gældende for tildeling af tilladelse.

Jeg kan f.eks. referere Center for Etik og Rets høringssvar, hvor man finder, at lovforslaget i realiteten ophæver enhver grænse for kloning og genmodificering af dyr, når det ikke foretages i rent privat regi, fordi kriterierne for, hvad Dyreforsøgstilsynet kan tillade, er så vidtfavnende, at intet er forbudt. Således anfører Center for Etik og Ret, at der ikke er noget forbud mod massefabrikation af kloner i fødevarerindustrien, ligesom det hidtil praktiske forbud mod fuldstændig udvikling af klonede fostre heller ikke er medtaget. Og jeg kunne fortsætte.

Som sagt, lovforslaget betyder ikke, at der ikke er noget, der vil blive forbudt, for Dyreforsøgstilsynet vil selvfølgelig også nedlægge forbud mod iværksættelse af nogle af de forsøgsprotokoller, de får forelagt. Det kan jeg ikke forestille mig andet. Men jeg synes alligevel, at det er tankevækkende, at man set ud fra en principiel betragtning kan nå frem til netop de kommentarer til lovforslaget, da det blev sendt i høring, som blev afgivet fra Center for Etik og Ret.

Vi er enige med de partier, som også her ved førstebehandling har udtrykt bekymring for, at det her er en glidebane. Man kan selvfølgelig vælge, som nogle ordførere fra de partier, som ønsker at støtte lovforslaget, har gjort det, at sige, at vi skal være med; det her foregår allerede i den store, vide verden. Vi skal sågar, som jeg tror Venstres ordfører, fru Tina Nedergaard, sagde det, være foregangsland på det her område. Det tror jeg sådan set nok også godt vi kan gå hen og blive med det lovforslag og de relativt vide muligheder set med Kristendemokraternes øjne, som lovforslaget åbner op for.

Vi vil hellere, at Danmark var foregangsland ved ikke at være så liberalt, om jeg så må sige, som lovforslaget lægger op til. Det synes vi også der kan være brug for på den internationale scene for at være med til at sætte en anderledes dagsorden end den, som bliver sat af diverse industrier rundt omkring i verden i de her år, og

som fører til, at lovgivere og regeringer springer med på vognen, sådan som vi også oplever det med det lovforslag, som regeringen her har fremsat.

Jeg synes, det kan være interessant uanset vores principielle modstand, som jeg her har tilkendegivet, at vi under udvalgsarbejdet får boret i netop, hvor stor en ladeport, hvis vi taler om det, eller hvor store mulighederne, der gives med dette lovforslag, bliver.

Jeg hører også en fru Elisabeth Arnold, der siger: Lad os se på det under udvalgsarbejdet; skal vi prøve at præcisere eller afgrænse lovforslaget, sådan at flere måske kan blive lidt mere trygge, end de er i forvejen, ved det? Det synes jeg da er en væsentlig øvelse, som vi alle må gå ind i konstruktivt uanset for eller imod, når der endelig skal trykkes på knapperne. Så den øvelse medvirker vi selvfølgelig gerne til.

Formanden:

Tak til hr. Jann Sjørnsen. Så er det justitsministeren.

Kl. 10.45

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg vil gerne indlede med at takke alle ordførere for at tage lovforslaget ind i sådan mere etiske overvejelser. Jeg synes, det har været meget tydeligt på de ordførertaler, der er blevet holdt i dag, at når det angår ny teknologi, anlægger Folketingets partier en meget restriktiv og skeptisk holdning som udgangspunkt, og det, der så skiller vandene og også har skilt de politiske udmeldinger i dag, er, i hvor stort omfang man må forholde sig til den nye teknologi på en konstruktiv måde og så forsøge at finde en dansk løsning på, hvordan man så regulerer den nye teknologi.

Men jeg vil godt indlede med at sige, at det også for regeringen har været en øvelse, som har givet anledning til meget grundige overvejelser. Det er ikke enkle spørgsmål, man her tager stilling til, men jeg må så også sige til de mange kritiske bemærkninger, der er kommet fra så vel Dansk Folkeparti, SF, Enhedslisten som Kristendemokraterne, at det ikke er min opfattelse, at vi her åbner en ladeport, som hr. Kristen Touborg sagde det.

Nu er hr. Kristen Touborg jo gårdmand og måske mere vant til at se på ladeporte, end jeg er, men jeg vil godt sige, at i det her lovforslag har vi virkelig forsøgt på den ene side at afbalancere hensynet til, at vi forholder os positivt til en ny teknologi, som er der, og som er kommet

for at blive der, hvad enten vi bryder os om det eller ej, og på den anden side at anlægge en restriktiv holdning, hvor vi opremser en lang række væsentlige formål, som afgrænser det område, som lovforslaget overhovedet kan give tilladelse til.

Endvidere synes jeg, det er vigtigt at fremhæve, hvad jeg synes ikke alle de kritiske ordførere har givet tilstrækkelig meget vægt, at aktiviteten skal være til væsentlig gavn, og at Dyreforsøgstilsynet i hvert enkelt tilfælde skal foretage en proportionalitetsafvejning af teknologiens negative følger over for de fordele, som anvendelsen af teknologien kan medføre.

Med andre ord er det ikke bare et spørgsmål om, at hvis teknologien skal benyttes til grundforskning eller f.eks. til at udarbejde medicin, som fru Elisabeth Arnold fremhævede, der kan have et fantastisk godt formål for meget syge mennesker; det er ikke i sig selv nok. I hvert eneste tilfælde skal proportionaliteten afvejes i forhold til de negative følger, det har for det dyr, der bliver benyttet i det enkelte forsøg. Derfor synes jeg altså ikke – selv om budskaberne en gang imellem kommer lidt bedre frem, hvis man skærper tonen – at det er rigtigt at sige, at det her er en fuldstændig ureguleret lovmodel, vi lægger op til.

Jeg vil selvfølgelig gerne takke fru Tina Nødergaard ikke mindst også for at tage de sådan mere etiske betragtninger med i ordførertalen, fordi jeg synes, det er meget vigtigt at få afspejlet, at det her ikke er en enkel sag, men at Venstre har valgt ligesom regeringen at lægge an til, at vi så forsøger at finde en dansk løsning på problemet.

Til hr. Frode Sørensen vil jeg også sige tak for de bemærkninger, der var. Men jeg har også noteret mig den bekymring, som den socialdemokratiske ordfører gav udtryk for, og vil også tilkendegive, at for så vidt spørgsmålet om regulering af import af klonede dyr, den dag sådan noget skulle være relevant at se på, at forbrugerministeren har tilkendegivet, og det kan vi naturligvis under udvalgsbehandlingen få belyst yderligere, at de bemyndigelser, der allerede i dag ligger i lov om hold af dyr, vil kunne benyttes til også at indføre en lovregulering på det område.

Til hr. Jørn Dohrmann må jeg sige, at det et eller andet sted undrer mig en smule, at Dansk Folkeparti, der jo normalt lægger f.eks. meget vægt på sundhedspolitikken og på, at folk, der er alvorligt syge, får en ordentlig og en værdig

behandling, i den her sag anlægger et så fundamentalistisk syn på anvendelsen af nye tekniker. Og jeg må på det kraftigste afvise, at det, vi tager stilling til i dag, overhovedet har nogen som helst relation til kloning af mennesker.

Kl. 10.50

Forslaget her omhandler alene, hvornår der gives tilladelse til forsøg med dyr. Det er også Dyreforsøgstilsynet, der skal give de enkelte tilladelser, og der er i hvert fald ingen grund til at gå ud i en stor diskussion om det. Jeg kender ikke et eneste parti i Folketinget, der har bare den mindste smule positive indstilling til overhovedet at diskutere kloning af mennesker.

Man må blot sige, at teknikkerne, både for så vidt angår genmodificering og kloning, er til stede i dag. Her er spørgsmålet jo, som f.eks. fru Elisabeth Arnold så ganske rigtigt siger, at hvis folk er alvorligt syge, måske lider i mange år og dør af deres sygdom, og hvis man via dyreforsøg, som ikke påfører dyr væsentlig skade, kan finde nye medicinske veje, der gør, at deres liv kan blive værdigt og ordentligt igen, og at de måske kan forlænge deres levetid, er det så virkelig Dansk Folkepartis holdning, at det siger vi nej til; vi siger, vi har en så fundamentalistisk holdning, at vi er ligeglade med, om vi ikke hjælper mennesker, selv om teknologien er til rådighed?

Jeg synes i hvert fald, at det var en tale, der bar meget præg af en teknologiangst, som et eller andet sted forbavtede mig noget; når man tænker på, hvordan Dansk Folkeparti i alle mulige andre sammenhænge jo taler meget for, at man skal hjælpe folk, der f.eks. har en alvorlig sygdom.

Jeg er meget enig, og det kommer nok ikke bag på nogen, med hr. Helge Adam Møller i, at det her drejer sig om, at vi forholder os både kritisk og også realistisk til nye teknologier, og det synes jeg regeringen forsøger med det her lovforslag.

Jeg vil sige til fru Elisabeth Arnold, at vi meget gerne under udvalgsbehandlingen vil medvirke til at gå ind i en præcisering af anvendelsesområderne og også meget gerne vil medvirke, såfremt Retsudvalget ønsker det, til en mere teknisk gennemgang, hvor man kan prøve at gå ind og se på, hvad det så er for formål, man kunne forestille sig det her drejer sig om.

Til så vel Enhedslisten som Kristendemokraterne må jeg sige, at selvfølgelig må man respektere, at det politiske udgangspunkt er et andet, og at man har en mere kritisk tilgang til overho-

vedet det at benytte den her teknologi. Men det er selvfølgelig klart, at jeg håber på, at man under udvalgsbehandlingen dog vil finde en vis beroligelse i de svar, som vil blive givet på spørgsmålene, herunder den belysning, som bl.a. hr. Jann Sjursen var inde på, for så vidt angår nogle af høringssvarene og konsekvenserne.

Endelig vil jeg gerne slutte af med at fremhæve, at det her er et nyt område, og derfor kan jeg sådan set godt forstå, hvis ikke blot de ordførere, der er her i salen i dag, men Folketinget føler, at det er et område, som man gerne vil føre en tæt demokratisk kontrol med.

Der er det gode at sige, at Dyreforsøgstilsynet jo hvert år afgiver en årsberetning, som også tilgår Retsudvalget. I og med at vi her i lovforslaget har etableret regler, vil det medføre, at i hver enkelt tilladelse, der bliver givet, vil det være beskrevet, hvor mange dyr, hvad type dyr det er, man har givet tilladelse til et forsøg på, og også hvad forsøgets formål er.

Det betyder altså, at jeg mener, at vi en meget stor del af vejen kan tage meget god parlamentarisk forbehold over for den snak om glidebane. Den glidebane vil ikke komme, fordi Folketingets medlemmer får en mulighed for at følge det her overordentlig tæt og vil kunne se på, hvordan Dyreforsøgstilsynet så vil regulere det her område, og hvad der sker i praksis. Det bliver der en mulighed for.

Det synes jeg bare er væsentligt at fremhæve her til sidst. Der er altså ikke tale om, at med en vedtagelse af det her lovforslag har vi bare udstedt en blankocheck, og så er der ikke parlamentarisk eller politisk overblik over situationen: Der vil stadig væk være en mulighed for meget tæt at følge det her. Det gælder jo ikke kun folketingsmedlemmer, men det gælder også alle borgere i Danmark, fordi der vil være adgang til det på internettet. Så man vil kunne se på internettet, hvornår der bliver givet tilladelse.

Med disse ord vil jeg sige, at jeg naturligvis medvirker positivt under udvalgsbehandlingen, også til besvarelse af de spørgsmål, som er blevet rejst her, og som sagt, at hvis der er behov for en mere teknisk udspecificering, fordi det her er kompliceret stof, medvirker vi også meget gerne til det.

Kl. 10.55

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Førmanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 24: Forslag til lov om ændring af lov om oprettelse af et centralt dna-profil-register og retsplejelovent. (Udvidelse af dna-profil-registerets persondel, indikationskrav ved legemsundersøgelse m.v.).

Af justitsministeren (Lene Espersen).

(Fremsat 7/10 2004).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Tina Nedergaard (V):

Da Venstres ordfører ikke kan være til stede, skal jeg på hendes vegne fremføre følgende:

Venstre støtter dette forslag, hvis formål er at udvide mulighederne for at anvende dna-profil-registeret som led i efterforskning af kriminalitet.

Reglerne er i dag sådan, at politiet kun kan registrere en snæver personkreds i dna-profil-registeret. De personer, der i dag kan registreres, er personer, der sigtes for meget alvorlige forbrydelser, det drejer sig f.eks. om drab og voldtægt. Samtidig er det en betingelse for at udtage materiale til en dna-profil, at det skal være af afgørende betydning for efterforskningen i hver enkelt sag. Det betyder, at der normalt ikke vil kunne udtages materiale, hvis den pågældende f.eks. har aflagt tilståelse eller ikke har efterladt sig et biologisk spor.

Siden den første dna-lov blev vedtaget, er der sket en vældig udvikling på det tekniske område. Det betyder, at det nu er muligt at sikre dna-profiler ved de fleste kriminalitetsarter. Dertil kommer, at vi nu har erfaring med dna-profilerne som et værktøj i efterforskningen, og det har vist sig, at dna er et meget effektivt efterforskningsmiddel. Vi kan derfor i Venstre tilslutte os forslaget om, at politiet nu får mulighed for at

udtage spyt- eller blodprøve af en person til brug for en dna-analyse og registrere dna-profilen, hvis personen er eller har været sigtet for en lovovertrædelse, som kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover. Disse nye regler er parallelle med de bestående fingeraftryksregler.

Herudover giver forslaget politiet mulighed for at optage fingeraftryk og udtage spyt- eller blodprøve med henblik på registrering af personer, der er eller har været sigtet for besiddelse af børnepornografi. Også dette forslag tilslutter vi os.

Endelig skal jeg nævne, at sletterreglerne ændres. Vi har i Venstre nøje overvejet denne udvidelse specielt vedrørende personer, der alene har været sigtet, men ikke har været dømt. Vi kan også tiltræde denne regel, da vi tror, at disse muligheder kan være med til at styrke politiets muligheder for at opklare forbrydelser.

I Venstre finder vi tillige, at politiets besiddelse af dna-oplysninger i sig selv kan virke præventivt, fordi den kriminelle ved, at dna-registeret betyder opklaring af flere forbrydelser.

Endelig har vi bemærket beskrivelsen i lovforslagets bemærkninger af de mange hits, som dna-registeret allerede har givet, hvilket har betydet opklaring af farlige forbrydelser, der måske ikke ellers var blevet opklaret.

Alt i alt betragter vi forslaget som et vigtigt fremskridt i efterforskningen af forbrydelser, ligesom dna-registeret kan være med til at rense uskyldige.

Venstre støtter som nævnt forslaget.

Morten Bødskov (S):

Vi skal have et effektivt politi. Hvis der eksempelvis har været indbrud i mit hjem, ja, så forventer jeg selvfølgelig, at politiet kommer hurtigst muligt og sikrer sig de spor, indbrudstyven har efterladt. Det er noget af det, der skaber tryghed for mig.

Det, der gør mig utryg, er, hvis politiet melder, at de ikke lige har tid, eller hvis jeg får at vide, at der alligevel er så mange indbrud, at sandsynligheden for, at netop mit opklares, stort set er lig nul, og at den rapport, som jeg beder om fra politiet, kan jeg selvfølgelig godt få til min kamp med forsikringsselskabet, men skal i øvrigt vide, at den bliver lagt i bunken af uopklarede indbrud.

I Socialdemokratiet ønsker vi et effektivt politi. Det betyder, at vi giver politiet muligheder for at benytte sig af de nye teknologiske muligheder, der er for at styrke efterforskningen af kri-